

הארץ

תערוכת צילומים של חולי אלצהיימר ודמנציה, 2016. ישנם בתים שהם יותר ידידותיים, ואפילו במחקר החוקרת ראתה גם דברים יפים צילום: טל מור

זקנה במסדרון

לחולי אלצהיימר מגיע בית, לא בית חולים

עקוב

נורית וורגס

28 בפברואר 2022

בשש בבוקר עשו העובדים בבית אבות לחולי דמנציה ואלצהיימר סיבוב ראשון בחדרים, בדקו מי התעורר, ומי רוצה לקום וצריך עזרה. הם דיברו בשקט, כדי לא להעיר את הישנים. אלה שקמו הלכו לחדר האוכל, שם כבר נערכו השולחנות לארוחת הבוקר, או שתו קפה בלובי. מי שנזקק לעזרה קיבל, כולל אלה שביקשו לאכול בחדרם. המטפלים עשו עוד כמה סיבובים בחדרים, ועד תשע או עשר בבוקר הרוב קמו, אכלו ארוחת בוקר והיו מוכנים ליום של פעילות — על פי בחירתם כמובן. אוטופיה? לא בהכרח. יש מקומות בעולם שפועלים כך. כל מי שהיה פעם בבית חולים יודע כמה מייאשם הרוטינה של סבב אחיות בשש

בבוקר, לעתים בדיוק כשמצליחים להירדם. אבל השהות בבית חולים היא זמנית, וכאן אלה החיים של אנשים.

מחקר חדש של פרופ' יסכה כהן־מנספילד מאוניברסיטת תל אביב, בדק לעומק את הטיפול בחמישה מוסדות כאלה, והשורה התחתונה עגומה. בין היתר, בעת התצפיות מתוך כ-22 דיירים בממוצע כשלושה היו קשורים לכיסא. עובדת סוציאלית הסבירה שקושרים אנשים שזזים הרבה ונוטים ליפול. "דייר שנופל זה כאב ראש למוסד", היא אמרה לחוקרים, "ולכן הקשירה". בן משפחה שמתנגד לקשירה של קרובו "נדרש לחתום שהוא לוקח אחריות במקרה של נפילה". קשה לחשוב על מקרה בולט יותר שבו הדיירים משלמים את המחיר על ההתנערות של המערכת.

חדשות היום - כל מה שחשוב לדעת כל יום אצלך במייל

הרשמה בקליק

לדברי פרופ' כהן־מנספילד, לפי ניתוח הממצאים שורש הבעיה הוא אכן ש"המערכת לא בנויה לתת טיפול הוגן וטוב". היא משוכנעת שניתן להתגבר על החשש מפני תביעות רשלנות בדרכים פחות פוגעניות: "בארצות הברית אסרו על קשירות כבר לפני 30 שנה, והורידו את שכיחותן, כאשר יש מוסדות שבהם אין קשירות כלל. אבל אצלנו, למי שהיום מקבלים החלטות אין הידע על הניסיון שנצבר בעולם, ואין זמן לרכוש אותו".

חבל שזה לא סרטן: על ההתמודדות עם אלצהיימר

בארה"ב מצאו דרך לסייע לחולי אלצהיימר: להחזיר אותם לשנות ה-50

כשבריאות החולים מידרדרת, הם מגייסים את הקשר החברתי לשיפור מצבם

מחקר: דמנציה בגיל צעיר אינה תופעה נדירה כפי שחשבו בעבר

ודאי לא טיפול שמתמקד באדם". להפתעתה, בראיונות עם המטפלים איש לא העלה בדעתו שייתכן כי יש קשר בין סדר יום חסר התחשבות לעוינות של דיירים והתנהגות אלימה. גם חוסר פעילות במשך היום יכול להעיק: "באחד המקומות אשה אמרה לי, 'את יודעת? פה זה בית סוהר'. הבנתי אותה. המקום נעול, ולא היה מה לעשות".

כדי לתת טיפול הוגן וטוב במוסדות נחוצים תקציבים קצת פחות קמציניים, כדי שאפשר יהיה להעסיק יותר מטפלים ולשלם להם שכר הוגן, ובעיקר נחוץ ידע. ישנם מקומות בעולם שבהם טיפול בזקנים הוא מקצוע שנלמד באוניברסיטה, אומרת כהן־מנספילד, "ותהליך זה מאפשר הפצת הידע לעולם המעשה ולימוד דרכים לשנות את דרכי הטיפול". יש גם מקומות שבהם הטיפול הסיעודי הבסיסי הוא מקצוע נלמד, וצריך תעודה כדי לעבוד בו. היא מציעה "לפתוח באוניברסיטאות ובמכללות מסלולים של ידע, כדי שבכל מקום כזה יהיה אדם שלמד מהי השיטה האופטימלית לטפל באנשים ששוכחים ללכת לשירותים בזמן, תוך שמירה על כבודם". ומובן שמסלול לתואר כזה "יוכל להתקיים ולהתפתח רק באישור משרדי הבריאות והרווחה לגמול השתלמות. אחרת אין לו סיכוי".

אנשים שהיא דיברה אתם בזמן המחקר אמרו לה: "אין לי צוות, זה בלתי אפשרי". אבל ישנם מקומות שבהם יש צוות וזה אפשרי. דפנה גולן־שמש, שמנהלת בית כזה, "בית השמש", אמרה שהיא מעסיקה צוות גדול יחסית, אמנם בעלות גבוהה מאוד. מעבר למחסור במשאבים, מפריעה לה ההתמקדות בנוהלי תרופות ורישום, דבר שבגינה "מקומות רבים דומים יותר לבית חולים מאשר לבית", לדבריה.

רק 10% מתוך כ-150 אלף חולי אלצהיימר בישראל נמצאים במחלקות או מוסדות ייעודיים, ולרוב אלה החולים ביייר הקשה ביותר. הטיפול ממומן באופן

לשיטה של ואוצ'רים, שבה משרד הבריאות יסבסד חלקית כל אדם (לפי מבחן הכנסה), ומי שירצה יוכל להוסיף על הסכום ולבחור במקום המתאים לו ולכיסו. כך בתים יוכלו להתמחות ולהציע כיוונים שונים, היא אומרת. ב"בית השמש" למשל, יש דגש על טיפול עם חיות. בתים אחרים יוכלו להדגיש מוסיקה או אמנויות או טבע.

כהן־מנספילד אומרת שגם במציאות הקשה הקיימת היא ראתה דברים יפים: במקום אחד תלו על הדלת של כל דייר תיאור קצר שלו ושל קורות חייו, כדי לעזור לצוות ולמבקרים לראות את האדם. במקום אחר היא התרשמה מאוד מפעילות שערכה מדריכה, שאנשים השתתפו בה ונראה שנהנו. לדבריה, בכל המקומות היו אנשים מלאי רצון. "כל אלה שרואינו, נראה היה שאכפת להם, אבל גם הם זקוקים לידע ולמשאבים".

nurit.wurgaft@haaretz.co.il

לחצו על הפעמון לעדכונים בנושא:

דמנציה 🔔 מחלת אלצהיימר 🔔

תגובות

שם

להוספת תגובה
מזוהה

לבחירת השם
ככינוי קבוע

הזינו שם שיוצג באתר

תגובה

משלוח תגובה מהווה הסכמה לתנאי השימוש של אתר הארץ

שלחו

0 0

לא פעם, הזיקנה של 'הגיל הרביעי' היא טרגדיה ארוכה וכואבת. לפעמים היא כואבת יותר ללא צורך - בגלל עודף תרופות עם תופעות לוואי, בגלל חסר איבחון של זיהומים נסתרים או בגלל טיפול לא מקצועי כמו זה שתאר מחקרה של פרופ' יסכה כהן-מנספילד. מדידת הבריאות הכוללת של המטופלים ורווחתם צריכה להיות המוקד של בקרת משרד הבריאות (להבדיל ממדדי "האיכות" המנותקים)

הגיבו**דווחו כפוגעני**

01.03.2022 12:52

7

0 0

אפשר לשים אותם בבית חולים ולהגיד להם שזה בית.

הגיבו**דווחו כפוגעני**01.03.2022 07:52 **מידע אישי.**

6

0 0

מאמר חשוב מאד. יסכה כהן-מנספילד היא אישה נעלה.

הגיבו**דווחו כפוגעני**01.03.2022 05:53 **חיים ר.**

5

0 0

כבן לחולת אלצהיימר שמטופלת בביתה, על סמך נסיון אישי, לעיתים, כל הפתרונות לטיפול בחולים אלו לא מספקים. אני עושה את המקסימום כדי להשיג מינימום. אחת הבעיות העיקריות של לפחות חלק מהחולים, היא שנוי התנהגות קיצוני. כאלו נוצר אדם אחר. התנהגות כמו של ילד מאוד קטן, פרנויות והזיות. גיהנום לחולה וגיהנום למשפחה, כשבלא מעט מקרים הנטל נופל על אחד הבנים כמעט באופן מלא או מלא. זוהי מלחמה יומיומית עם נצחונות קטנים, מפעם לפעם, ותבוסה ודאית. מצב כלכלי טוב כמעט לא משנה.

הגיבו**דווחו כפוגעני**01.03.2022 03:47 **שירות ציבורי**

4

0 2

הגיבו

דווחו כפוגעני

ניצולי שואה דמנטיים 01.03.2022 09:16 ← שירות ציבורי

0 יוק 0 לוב

אחוז הדמנטיים בין ניצולי שואה גבוה בהרבה מהאחוז שלהם בקרב אנקלוסית קשישים דמנטיים כללית. ההטבה שהם מקבלים היא זעומה ורחוקה מלהספוק כדי להחזיק אותם במוסד סיעודי

דווחו כפוגעני

הגיבו

משלמים למוסדות האלה 01.03.2022 02:59

3

0 יוק 1 לוב

כ- 20,000 ש"ח בכל חודש, הם מעסיקים עובדים זרים שייתכן שהם מקבלים תשלום הוגן, ישנים בחדר עם עוד קשישה, רוב החפצים והבגדים שלהם נעלמים באורח פלא, אין להם הרבה פעילויות, הרופאה שאמורה לטפל ולבדוק אותם, לא עושה דבר. הסבתא שלי נפטרה מזיהום חמור שהתפשט ואף אחד שם לא בדק אותה ולא שם לב.

דווחו כפוגעני

הגיבו

גימלאי 28.02.2022 20:46

2

0 יוק 5 לוב

מאמר חשוב

דווחו כפוגעני

הגיבו

שגיא 28.02.2022 20:35

1

0 יוק 4 לוב

עובדי המדינה, במיוחד בבריאות וברוחה, חייבים להחליף דיסקט.. הכל למען האזרח.. לא לוועדים, ולא למנהלים, ולא לנבחרי ציבור.. למטופלים!!!

דווחו כפוגעני

הגיבו

כתבות שאולי פספסתם

אחרי שהוציאה לישראל שם רע בעולם, שקד מצאה סולם לרדת מהעץ

